

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon o krajinom plánovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/519>

Materiál v pripomienkovom konaní do 08.09.2023

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR na mesiace jún až december 2021

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh zákona má za cieľ zvýšiť a zlepšiť ochranu krajiny, činnosti smerujúce k zvyšovaniu kvality, k obnove a tvorbe krajiny a bude nástrojom integrovaného manažmentu krajiny a starostlivosti o životné prostredie. Návrh zákona spolu s nadväzujúcimi metodickými dokumentmi a mapovými podkladmi bude dôležitým odborným podkladom pre územnoplánovacia dokumentácia a iné strategické dokumenty s možným dopadom na krajinu.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť 01.07.2024

Postoj RÚZ k materiálu

Návrh zákona má za cieľ zvýšiť a zlepšiť ochranu krajiny, činnosti smerujúce k zvyšovaniu kvality, k obnove a tvorbe krajiny a bude nástrojom integrovaného manažmentu krajiny a starostlivosti o životné prostredie. **Z nižšie uvedených dôvodov zastávame názor, že s ohľadom na štruktúru a koncept zákona ho nie je možné efektívne upraviť v MPK s ohľadom na rozsah potrebných zmien. Preto navrhujeme návrh stiahnuť z legislatívneho procesu a zásadne prepracovať.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Navrhujeme úplne prepracovať návrh zákona o krajinom plánovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (aj s vyhláškami) s výrazným príspevom odborníkov v danej oblasti a urgentne vstúpiť do spolupráce s Úradom pre územné plánovanie aby sa zásady krajinového plánovania implementovali do Vyhlášky o územnoplánovacej dokumentácii. Z nižšie uvedených dôvodov zastávame názor, že s ohľadom na štruktúru a koncept zákona ho nie je možné efektívne upraviť v MPK s ohľadom na rozsah potrebných zmien.

Nová legislatíva, zákon o územnom plánovaní, ktorý nadobudne účinnosť od apríla 2024 zavádza povinnosť pokryť celé územie SR systémom územných plánov do roku 2032. Vytvorenie nadradeného systému krajinových plánov (ktoré budú dávať bližšie nedefinované limity územným plánom aj v urbanizovaných územiach) považujeme za vytváranie duplicitného systému, ktorý výrazne zasahuje do pôsobnosti samospráv (určením limitov), ako aj do práv majiteľov pozemkov. Celý proces obstarávania a aktualizácii krajinových plánov predstavuje veľké náklady na verejnú správu. Tieto v čase podľa doložky vplyvov rastú a nie sú kryté rozpočtom. Otázne je, či nie sú podhodnotené, nakoľko pokrytie celého územia SR miestnymi krajinovými plánmi bude v vysokou pravdepodobnosťou viac ako jednotky miliónov EUR.

Dôvody pre ktoré sa zákon má zaviesť je možné výrazne efektívnejšie dosiahnuť takým spôsobom, ak by sa prijal zákon o Krajinom plánovaní, ktorého obsahom by bola novelizácia zákona o územnom plánovaní č. 200/2022 Z. z. Novelou/zákonom by bolo možné do systému územných plánov doplniť všetky potrebné termíny a opatrenia rozšírením systému územných plánov. Takéto riešenie by znamenalo existenciu jedného systému územných plánov, ktoré by reflektovali aj na potreby ochrany krajiny a záväzky SR. Jeden systém územných plánov by umožnil lepšie integrované posudzovanie všetkých potrieb v území, vrátane ochrany krajiny. Odpadla by potreba aktualizácii územných plánov na základe nových krajinových plánov, resp. potreba ich aktualizácie po každej aktualizácii krajinových

plánov. Rovnako by sa dvojnásobne redukovala potreba zapájania všetkých dotknutých subjektov (v porovnaní s existenciou systému samostatných krajiných plánov a územných plánov).

Navrhovaný zákon by v praxi okrem iného znamenal, že do momentu pokrytia celého územia SR územnými plánmi obcí (čo nie je reálne okamžité), by sa stavby povoľovali podľa krajiných plánov. Uvedené môže mať výrazný dopad na hospodárske aktivity verejného aj súkromného sektora

2. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 definície pojmov

Definície pojmov navrhujeme upraviť, viaceré pojmy sú z odborného hľadiska neprijateľné a niektoré sú inak pomenované v iných zákonoch

K čl. I § 2 písm. a) – definícia krajiny tak ako je navrhnutá je nesprávna, potrebné úplne preformulovať

K čl. I § 2 písm. c) – definíciu je potrebné preformulovať, aby bola jednoduchšia a zrozumiteľnejšia

K čl. I § 2 písm. j) – definícia je zbytočne zdĺhavá, navrhujeme preformulovať

K čl. I § 2 písm. n) – definícia je zmätočná, požadujeme odstrániť.

K čl. I § 2 písm. r) – definícia je zbytočná a zmätočná, nikde ďalej v texte zákona sa tento pojem nepoužíva, navrhujeme preto definíciu tohto pojmu odstrániť

K čl. I § 2 písm. s) – definícia je zbytočná a zmätočná, nikde ďalej v texte zákona sa tento pojem nepoužíva, navrhujeme preto definíciu tohto pojmu odstrániť

K čl. I § 2 písm. t) – definícia je zbytočná a zmätočná, nikde ďalej v texte zákona sa tento pojem nepoužíva, navrhujeme preto definíciu tohto pojmu odstrániť

3. Zásadná pripomienka k čl. I., §3 odsek 1

Navrhujeme odstrániť slovo „komplexná“ aby sa predišla možná duplicita s dokumentáciou územného plánovania

4. Zásadná pripomienka k čl. I., §3 odsek 2

Navrhujeme zosúladiť tento odsek s § 4 ods. 6 návrhu zákona o krajinom plánovaní

5. Zásadná pripomienka k čl. I., §3 odsek 4

Navrhujeme preformulovať, aby bol jasný súvis medzi krajiným plánovaním a verejným záujmom alebo tento odsek odstrániť

6. Zásadná pripomienka k čl. I., §4 odsek 2

Navrhujeme odstrániť slovo „komplexného“

7. Zásadná pripomienka k čl. I., §4 odsek 2

Na konci navrhujeme doplniť novú poslednú vetu v znení: „Pri prijímaní dokumentácie krajiného plánovania sa prihliada na ekonomické náklady v porovnaní s prínosom, ktorý sa má krajiným plánovaním dosiahnuť.“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme aby sa pri prijímaní dokumentácie krajiného plánovania resp. jej častí, prihliadalo aj na ekonomické náklady v porovnaní s cieľom, ktorý sa má krajiným plánovaním dosiahnuť.

Ako sa uvádza aj v stanovisku Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov, zapracovanie podmienok krajiného plánovania ako napr. hodnotenie ekologickej únosnosti krajiny, návrhy opatrení na klimatické zmeny, opatrenia na zadržiavanie vody v území atď., rozšíri nároky na povolenie realizácie podnikateľských zámerov. Nakoľko má byť dokumentácia krajiného plánovania záväzným podkladom, okrem iného, pre obstaranie územnoplánovacej dokumentácie ako aj jej zmien a doplnkov, pre vypracovanie všeobecných zásad funkčného usporiadania územia v obvode pozemkových úprav, pre povoľovanie stavieb, ak obec nemá územný plán obce a pre povoľovanie ďalších činností považujeme za nevyhnutné aby boli zohľadnené ekonomické náklady, nakoľko vyššie uvedené dokumenty majú nepriamy, avšak značný vplyv na náklady podnikateľských subjektov, ktoré budú musieť vynaložiť pri realizácii podnikateľských zámerov. Na základe vyššie uvedeného považujeme za nevyhnutné aby predkladateľ pri prijímaní dokumentácie krajiného plánovania bral do úvahy a riadne vyčíslil administratívne, finančné a regulačné zaťaženie podnikateľských subjektov.

8. Zásadná pripomienka k čl. I., §4 odsek 6

Požadujeme zosúladienie s § 3 ods. 2 návrhu zákona sa o krajinom plánovaní

9. Zásadná pripomienka k čl. I., §14 až 18

Požadujeme úplne prepracovať proces obstarávania a schvaľovania krajiných plánov na jednotlivých hierarchických úrovniach. Proces navrhovaný v jednotlivých ustanoveniach je zbytočne zdĺhavý, kopíruje proces územného plánovania.

10. Zásadná pripomienka k čl. I., §17 odsek 4

Požadujeme dopracovať predmetné ustanovenie, pokiaľ ide o spôsob vyhodnocovania predložených pripomienok. Z aktuálnej textácie nie je zrejmé, akým spôsobom má byť odstraňovaný potenciálny rozpor pripomienok.

11. Zásadná pripomienka k čl. I., §18 odsek 4

Požadujeme dopracovať predmetné ustanovenie, pretože z aktuálnej textácie nie je zrejmé, kto má byť dotknutou právnickou osobou, ktorej má byť doručené oznámenie o začatí prerokovania návrhu dokumentácie krajiného plánovania

12. Zásadná pripomienka k čl. I., §18 odsek 7

Požadujeme dopracovať predmetné ustanovenie, pretože v časti vety za bodkočiarkou absentuje dotknutý orgán územnej samosprávy. Navyše, ak orgán krajiného plánovania nemusí prerokovať neakceptované pripomienky, samotné predkladanie pripomienok tým stráca zmysel, a teda pri tvorbe dokumentácie krajiného plánovania tak pôjde o svojvoľu orgánu krajiného plánovania.

13. Zásadná pripomienka k čl. I., §18 odsek 8

Požadujeme prepracovať predmetné ustanovenie, pokiaľ ide o spôsob vyhodnocovania predložených pripomienok. Z aktuálnej textácie nie je zrejmé, akým spôsobom má byť odstraňovaný potenciálny rozpor pripomienok, keďže nie je zrejmé predovšetkým to, kto má byť nadradený dotknutý orgán toho-ktorého subjektu uvedeného v tomto ustanovení. Navyše, s ohľadom na ods. 7 predmetného ustanovenia, nie je jasné, či rozpor sa má riešiť iba v prípade pripomienok, ktorého sa rozhodol orgán krajiného plánovania akceptovať.

14. Zásadná pripomienka k čl. I., §19 odsek 1 a 3

Navrhujeme prehodnotiť a skrátiť proces aktualizácie dokumentácie krajiného plánovania, krajiný plán je záväzný odborný podklad predovšetkým pre územné plánovanie a potrebuje pružne reagovať na územnoplánovacie dokumentáciu.

15. Zásadná pripomienka k čl. I., §22 odsek 2 a 4

Navrhujeme odstrániť predmetný odseky v tom zmysle, že ÚSES „nenahrádza“ krajiný plán na príslušnej hierarchickej úrovni ale do schválenia príslušného krajiného plánu bude ÚSES slúžiť ako záväzný územnoplánovací podklad

16. Zásadná pripomienka k čl. VI

Požadujeme dopracovať súvislosti medzi územným systémom ekologickej stability ako základnej dokumentácie ochrany prírody a krajiny a krajiným plánom aby toto ustanovenie nepredstavovalo duplicitu

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/519>